ორშაბათი, 4 მარტი 1907 წ.

ისარი

ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

წელიწადი პირველი — № 48

«ისარი»-ს გამოწერა შეიძლება ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან.

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე შეტიტით ღირს 15 კაპ. უკანასკ.—10 კ. ფასის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება «ისარი»-ს რედაქციასა და კანტორაში ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან საღამოს 4 საათამდე და საღამოს 5-დან 7-მდე. «ისარი»-ს რედაქციის და კანტორის ადრესი: ელისაბედ. ქ. № 1.

ხელმოუწერელი წერილები არ დაბეჭდება. დაბეჭდავ მცირე წერილებს და კორესპონდენციებს რედაქცია არ ინახავს. ინახება ერთის თვის მსგავსი დიდი წერილები და მოთხრობები. წერილობითი პასუხისთვის საჭიროა საფოსტო მარკები. პირადად ძოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეებს გარდა, დილის 11-დან ნაშუადღევის 3 საათამდე.

თითო ნომერი ყველგან 5 კაპ.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, редакція „ИСАРИ“.

სვირულ ღვინის მომხმარებელთა საყურადღებოდ

სვირულმა ღვინოებმა ღირსეულად მოიხვეჭეს დამსახურებული ქება და სახელი მცნობელ მომხმარებელთაგან. საქმის გაფართოვების და უკეთესად მოწყობის სურვილმა უნებურად ამიძულეს დროებით შემეჩერებინა საქმის წარმოება.

ახლა, მივიღე რა საუკეთესო **„სვირის ღვინოები“**, მაქვს პატივი ვაუწყო სვირულ ღვინოების მომხმარებელთ, რომ 23 თებერვლიდან განვაახლე ღვინით ვაჭრობა. ღვინოები დააკმაყოფილებს უფაქიზესის გემოვნების მომხმარებლებს.

ღვინო იყიდება საუკეთესო გასტრონომიულს მაღაზიებში და პირველ ხარისხოვან რესტორანებში.

საწყობი: ანდრეევის ქუჩა, № 92, საკუთარი სახლი.

პატივისცემით **ვასილ ალექსის ძე ხომასურიძე.**

(6—553—6)

სპეციალური მოამზადება შესასვლელ ეგზამენებისთვის აგვისტოს თვეში:

1. **რკინის გზის სატექნიკო სასწავლებლებში** (მიწერ-მოწერითაც);
2. **კადეტთა კორპუსებში;**
3. **საშუალო სასწავლებლებში;**
4. **საიუნკრო და სამხედრო სასწავლებლებში.**

ქალაქ-გარედ მცხოვრებთ ცნობები გაეგზავნებათ ორ შვიდ კაპიკიან მარკის მიმართვაზე.

სამხედრო-მოსამზადებელი კურსები

ადრესი: ტფილისი, პეტერბურგის ქუჩა, № 11.

Тифлисъ, Петербургская, № 11. (10—6.—1)

სამკურნალო

ანალიტ სამხედრო ექიმებისა გარეგან მოსიარულე ავადმყოფთათვის

ფასი რჩევისთვის 50 კაპ.

ქალის დიდი ქუჩა, № 5. ალექსანდრეს ბაღის მახლობლად.

ტელეფონი № 481.

ავადმყოფთა მიღება 11-დან 5 საათამდე.

ალ. ი. რუდნევი—შინაგანი სნეულობანი, ბავშვთა და კვირას 3—4 ს.

ფ. ვ. ჩუდნოვსკი—ქირურგ. სნეულ. და პარასკევობით 2—3 ს.

ბ. ი. იანჩევსკი—ყურის, ყელის და ცხვირ-ხეთბშ., პარასკ. დ̀ სამშ. 2—3 ს.

ვ. ვ. ვნუკოვი—ქირურ. ორშაბ., ხუთშ., შაბ. და კვირას 2—3 ს.

ალ. ფ. როზმაინსკი—საბავშვო, ყოველდღე, ორშაბ. და კვირის გარდა 4—5 ს.

ალ. ერმოლაევი. ბავშ. ყოველ დღე. 12—1 ს.

ნ. ფ. აბაზინოვი—ყურის, ყელისა და ცხვირ-ხეთ. ორშაბ., სამშაბ. და შაბათს 1—2 ს. ხუთშ. და კვირას 12—1 ს.

ალ. ეფ. ... ევი. ნერვ. სამშ., ოთხშ. და შ ბ. ... ს.

ალ. ა. ნოვიცკი—ქალისა და ბავშვისა. ... დღე, ორშ., ხუთშაბათს გარდა 1—2 ს.

ალ. ... ორალევ ჩი. შინაგ. ყოველ დღე, 12—1.

ალ. ი. ბაგლოფსკი. ქირ. 12—1 ს. ყოველ...

ნ. ი. ნეუმინი—თვალისა, ორშაბ., ოთხ. 12—1 ს.

ალ. ... ინაევი. ქალისა, ყოველ დღე 4—5 ს.

ალ. ნ. თეოფრანე—ყანისა და ვენერ. ყოველ... —2 ს.

ფ. ... ბოგოვსკი — შინაგანი ნამლობა ... ებით; ყოველ დღე 4—5 ს.

ალ. ა. მონსე—ბავშვებისა, სამშაბათს, ... შაბათს 4—5 ს.

ალ. ... ალოვი. შინაგ. და ბავშვ. ყოველდღე ... —1 საათამდე.

ალ. ... ევი. ნერვ. სამშ., ხუთ., კვირ. 12—1 ს.

ალ. ... ფ. ნევზოროვა — კბილისა, ყოველ ... 1—5.

ალ. ... ბ. პივარსკი
ალ. ... ჩუდნოვსკი | კლინიკური ანალიზი.

ალ. ... ინობეკო—საექიმო გიმნასტიკა, მასაჟი, ელექტრიზაცია 4—6 ს.

... ელექტაცია, მასაჟი, ყვავილის აცრა, ოპერაციანალიზი, ჰიპნოზი, ძიძების და მოსამსახურეების ... ვა შეთანხმებით. (100—5.—59)

კბილის ექიმი

ი. ზ. კანდელაკი

... ბილის სნეულებით ავადმყოფებს, სწავლობენ კბილებს, აკეთებს პლომბებს და სხვამს ... ოლოგიურ კბილებს. იღებს დილის 9—2 ... ადამის 4—7 ს. მიხეილის პროსპექტი, ... ბუულაძისა. № 26. (25—5.—21)

ექიმი

ვ. ს. მუსხელიშვილი

თვალებით ავად-მყოფებს ყოველ დღე 9—11½. კიროჩნი ქუჩა № 9. (თვ.)

კბილის ექიმი

ნინო რცხილაძე

ავადმყოფებს დილით 9—2 ს. საღამოთი, ... ბათს-ზე ვერა, ოლგას ქუჩა, № 25. (0—19)

ელექტრო-თერაპიული კაბინეტი

ალ. ... ილ ბედევანიშვილისა

... ავადმყოფებს დილის 12—1 ს., საღამოს 6—7 საათ. ვერაზე, ყორღანოვის ქუჩა, ... ალი № 20. ტელეფ. № 791. (წლ.—58)

თვალის ექიმი

ს. ბ. ცხვედაძე

დორპატის უნივერსიტეტის კლინიკაში ასისტენტად ... მუშაი, იღებს თვალით ავადმყოფებს ყოველდღე დილ. 11—1 ს. და საღ. 4—6. ვერა, ოლღას ქუჩა, № 21. ხალხი სარგებლობს. (25—732—18)

ექიმი

ა. ნ. დიასამიძე

კანისა და ვენერიული. დილით 9—10 ს. საღამოობით 6—8. ყორღანოვის ქუჩა № 14.

ლაბორატ.-ბაქტერიოლოგიური რძე

მზადდება თანახმად პროფ. მეჩნიკოვის დარიგებისა პროვიზორ

ა. ს. კლეგანსკის

ქიმიკო-ბაქტერიოლოგიურ კაბინეტში

გორონგოვის ძეგლის პირდაპირ.

ტელეფონი № 389. (100—51—85)

მეჩეჭმეთა ამხანაგობამ

„ნდობამ“

დროებით შესწყვიტა ტყავეულობით ვაჭრობა, რადგან ვერაგმა ხელმა შეაჩერა მისი წინ მსვლელობა (გაქურდვა). სამაგიეროდ საუკეთესოდ მოაწყო **სახელოსნო განყოფილება**, სადაც მოეპოება ადგილობრივი ნამუშავარი, როგორც ძეირფასი შევრო და ხრომის ფეხ-საცმელი (ქალისა და კაცისა), ისე შავი საქონლისა ხელ მისაწვდენ ფასიანები, აგრეთვე საზაფხულო პარუსინისა, სუფთა და მკვიდრი ნამუშავარი, რისათვისაცა სთხოვს დაზარალებული ამხანაგობა შეგნებულ საზოგადოებას, ხელი შეუწყოს როგორც შეკვეთილ (ზაკაზის) საქმით, ისე მზად შეკერილის ყიდვით, და მკოლების საიჯარო საქმით. ვალად ვრაცხთ თავს, განვაცხადოთ რომ ყოველ აღებულ საქმეს პირნათლად გაუძღვებთ. ამხანაგობა გადავიდა კიროჩნი ქუჩაზედ, ბულდანოვის შენობაში, № 11-ში, აფიცერთა საეკლესიო საზოგადოების ცოტა ქვემოდ.

გამგე ამხანაგობისა **ს. ბერძნიშვილი.**

(20—569—2)

6 მარტს 1907 წ., დილის 9-დან შუადღის 12 საათამდე ფერიცვალების (დარიის) მონასტრის გალავანში, მე 7-დე პოლიციის ნაწილში დანიშნულია **ვაჭრობა საოიბ მინდვრების**

იჯარით

გაცემაზე, რომელიც იმყოფება სოფ. ნორიოში (ტფილისის მაზრა) და შეიცავს 108 დეს. 384 ოთხკუთხი საჟ., რასაც ვაუწყებ მსურველთ მონაწილეობის მისაღებად ვაჭრობაში. ყველა ცნობა ვაჭრობამდე და ვაჭრობის დღეს შეიძლება მსურველთ შეიტყონ დარიის მონასტრის ხაზინადართან.

ხაზინადარი წმ. დარიის მონასტრისა
მღვდელ-მონაზონი გაბრიელი.

საჭიროა გამოცდილი

ფერმალი

სოფელ მამათში (გურიაში)

პირობებზე მოლაპარაკება შეიძლება სიმონ კილაძესთან, იასონ კილაძესთან და ლუკა ფრანგულაიშვილთან. ფოსტის ადრესი: **Мест. Ланчхуты, Николаю Киладзе, для поредачи Семену Киладзе.**

(2—572—1)

ვყიდით

იაფად 3 **ძაგლს** საუკეთესო ალგეთის ქვისას, **რადგან ძეგლები ხაზეინმა ჩვენს დარჩენილს ფულში მოქვცა.** მსურველს შეუძლიან ამ ადრესით გაიგოს ყველაფერი, ფასი და პირობა: კუკიის სასაფლაო, მიროტაძის ქარხანა.

გ. გეიცინეშკილი და **ბ. ჯანელიძე.**

ქ. ქუთაისში

რკინის გზის სადგურის პირდაპირ ძმ. ჩარექოვების ადგილში 11 მარტს, დილის 10 საათიდან **გაიყიდება ნაწილ-ნაწილად მიწა**; ადგილი მაღლობზეა, ტყიბულის რკინის გზის შტოს გვერდზე; იქვეა ქა.

(5—ნ.—1)

ვრცელი და მნათე **ტფილისის წმ. სამების ეკლესიისა** უმორჩილესად სთხოვენ მრევლს ზემო აღნიშნულის ეკლესიისას, რომ მიიღონ შრომა და მობრძანდნენ 4 მარტს, ზემოაღნიშნულს ეკლესიაში, სადაც მოხდება კრება, მთავრობის ნებართვით, რომ აირჩიონ წევრნი საეკლესიო სამზრუნველოსათვის. იმედია რომ სამრევლო ყურადღებით მოეკიდება ამ საქმეს და არ დაიზარებს, ერთი საათი შესწიროს ამ საშვილიშვილო საქმეს.

წმ. სამების წინამძღვარი მღვდ. **ვას. გრიგოლის ძე კარბელაშვილი**, მედავითნის მოადგილე მღვ. **მირონ ომანიძე**, მნათე **გიორგი ივანოვი.** (2—562—2)

სახაზინო თეატრი

შეერთებული ამხანაგობა არტისტებისა, ხორეოსი, ორკესტრისა და ბალეტისა

კვირას 4 მარტს წარმოდგენილი იქნება

დილით **ჩერევიჩკი**

საღამოთი გასტროლი **ვან-ბრანდტისა**

უკანასკნელი წარმოდგენა

მთელის დასის მონაწილეობით

ტროპიატა

გამგე ოპერისა **ვ. ლ. ურუშაძე.**

სახალხო უნივერსიტეტი

სახალხო სახლი ზუბალაშვილის სახელობისა.

(ვერის ხიდთან)

კვირას, 4 მარტს **ლექცია** რუსულ ენაზე

ვარლამ ჩერქეზიშვილისა:

სახალხო უნივერსიტეტები ევროპაში

დასაწყისი შუადღის 12 საათზე.

შემოსავალი დანიშნულია „სახალხო უნივერსიტეტების საზოგადოების“ ქონების გასაძლიერებლად.

ადგილების ფასი: 1, 2 და 3 რიგი—50 კაპ., 4, 5 და 6 რიგი—30 კაპ.; 7 და სხვა რიგები—20 კაპ; ადგილები ლოჟებში—20 კაპ., ამფითეატრი—10 კაპ. ბილეთების მიღება შეიძლება შესავალში.

(1—ნ.—1)

[redacted]

ტფილისი, 4 მარტი.

გამოირკვა თუ არა საბოლოოდ ოპოზიციონური შედგენილობა სათათბიროსი, პრემიერის სტოლიპინის სავარძელმა რყევა დაიწყო. პეტერბურგში დღე დღეზე მოელოდნენ სტოლიპინის გადაყენებას და ახალს სამინისტროს. ადვილი გასაგებია, რატომ იქონია ასეთი გავლენა პეტერბურგზე ახალ სათათბიროს ოპოზიციონურმა შედგენილობამ. მინისტრთა კაბინეთის თავმჯდომარე სტოლიპინი შვიდი თვის წინად დაჰპირდა უმაღლეს სფერებს, ისეთი არჩევნები მოეხდინა, რომ სათათბიროს „შრომის უნარი“ ჰქონოდა ან, ჩვენებურად რომ ვთქვათ, მთავრობის ყურ-მოჭრილი ყოფილიყო.

მართალი უნდა ვთქვათ, სტოლიპინს არაფერი არ დაუზოგავს დაპირების ასასრულებლად, მთელი ძალა სახელმწიფოებრივობისა შვიდი თვის განმავლობაში იქითკენ იყო მიმართული, რომ ოპოზიციას არჩევნებში არ გაემარჯვა. მაგრამ მაინც არაფერი გამოვიდა, მეორე სათათბირო პირველზე უფრო ოპოზიციონური გამოდიოდა არჩევნებიდან ასეთ პირობებში საკვირველი არაა, რომ სტოლიპინს ხელიდან პრემიერის პორტფელი ჩამოვარდნოდა.

მაგრამ, ეს ასე არ მოხდა, უმაღლესმა სფერებმა თავის თათბირებს მოუხშირეს, იფიქრეს, ბევრი იფიქრეს და... სტოლიპინი ისევ კაბინეთის თავმჯდომარედ დარჩა. სტოლიპინმა ხელახლა გაიმარჯვა, მაგრამ დანამდვილებით და გადაჭრით არავინ არ იცის, რა ქამანდიო მოაჯადოვა ამ ჟამად პრემიერმა უმაღლესი სფერები. სტოლიპინის პირველ გამარჯვების მიზეზი ყველასათვის ცხადი იყო—დაპირება რეაქციონურ სათათბიროსი; მეორე გამარჯვების მიზეზი—ყველასათვის ბნელია. ვიცით მხოლოდ ის, რომ ამ გამარჯვებას სარჩულად ისევ რეაქციონური განწყობილება უდევს და რომ ეს განწყობილება ყოვლის უწინარეს შეეხება ტაქტიკას სათათბიროს შესახებ.

პირველ სათათბიროს მაგალითით წახალისებულს უმაღლეს სფერებს ეგონათ, გაიხსნება თუ არა მეორე სათათბირო, მაშინვე ისეთი გამწვავებული და აპილპილებული კამპანია დაიწყება მთავრობის წინააღმდეგ, რომ თავიდანვე ცხადი იქნება სათათბიროს ბოლო: ის სწორედ ისევე მოკვდება, როგორც პირველი სათათბირო, თავდაუჭერელობის მიზეზითო. რადგან მემარცხენე ფრთა მეორე სათათბიროსი უფრო ძლიერია, ვიდრე პირველისა, ამიტომ უმაღლეს სფერების მოლოდინს თითქოს საფუძველიც ჰქონდა. შესაძლოა, რომ სტოლიპინის გამარჯვებაც სწორედ ამ ანგარიშებზე ყოფილიყოს დამყარებული.

უმაღლეს სფერების სავალალოდ, ისტორიამ მათ ეხლა უფრო მოულოდნელი სიურპრიზი მიართვა. სათათბირო გაიხსნა და თუმცა დიდი უმრავლესობა ხალხის წარმომადგენლებისა ძალიან მკვახედ უცქერის ბიუროკრატიულ მთავრობას, მაინც ის დინჯად და დარბაისლურად შეუდგა თავის მძიმე საქმეს და გრძნობათა ღელვას არ მიეცა. უმაღლეს სფერებმა იგრძნეს, რომ ეს სიდინჯე უფრო თვალსაჩინო მინუსია სტოლიპინისთვის, ვიდრე სათათბიროს ოპოზიციონური შედგენილება. ხალხის წარმომადგენლების გასარეკად ბიუროკრატიულ მთავრობას არავითარი საბუთი არა აქვს, ხოლო თუ ეხლავე არ დაითხოვეს, ცხადია, იმის გარშემო ფაქტიურად შემოიკრიფება მთელი რუსეთის დემოკრატია და მაშინ სათათბიროს დათხოვნა უკვე დაგვიანებული იქნება.

მდგომარეობა მეტად კრიტიკულია. გასავალი არსად სჩანს, გზა ყველგან შეკრულია. დარჩა მხოლოდ ერთი საშუალება: უარყოფა ყოველგვარის კანონებისა და ფიზიკურის ძალით დარღვევა იმისა, რის დასარღვევადაც არავითარი კანონიერი საბუთი არ არსებობს. ასეთია დღეს მთავრობის ტაქტიკა სათათბიროს შესახებ და, თუმცა ჯერ-ჯერობით ეს ტაქტიკა ღრმა საიდუმლოებას შეადგენს, მაგრამ მაინც ზოგჯერ წინააღმდეგ მთავრობის სურვილისა ისეთი ამბები გამომჟღავნდება ხოლმე, რომ საიდუმლოება მთლად ცხადდება. ამ დღეებში, მაგ., მოსკოვის გაზეთ „რუსსკ. სლოვო“-სთვის უცნობებიათ დეპეშით პარიზიდან, სარწმუნო წყაროებიდან ვიცით, რომ სათათბიროს დათხოვნა უკვე გადაწყვეტილი საქმეა და იმას ერთ კვირაზე მეტს არ აბოგინებენ.

ეს საგაზეთო ოცნებაა და არა ოფიციალური. ვერავინ ვერ გვითავდებებს, რომ ეს ცნობა სრული ჭეშმარიტება იყოს; მაგრამ ის კი ცხადია, რომ სტოლიპინის სამინისტროს ამ გზის მეტი სხვა არაფერი ალარ დარჩენია: რაკი სათათბირო დინჯი და შორს მჭვრეტველი გამოდგა, თუ ის ეხლავ არ იქნა დათხოვილი, შემდეგ იმის დაძლევა ყოვლად შეუძლებელი იქნება, **თუ ეხლა უკვე შეუძლებელი არ არის.** აი ეს „თუ“ არის, უმაღლეს სფერებს რომ აიძულებს ხალხის წინაშე ქედი მოიხარონ, ეს „თუ“ იყო, საარჩევნო კანონის შეცვლა რომ ჩაშალა, ეს „თუ“ არის, სათათბიროს დათხოვნის შესახებ რომ ყოყმანს იწვევს. რა უფრო ძლიერია, უმაღლეს სფერაში შიში ხალხის წარმომადგენლების წინაშე. თუ რწმენა, რომ ამ წარმომადგენლებს ზურგს უკან მთელი ხალხი უდგა—ამას ამ ცოტა ხანში შევიტყობთ.

საბიუჯეტო უფლება. ერთი უმთავრესი მოვალეობათაგანი პარლამენტისა არის სახელმწიფო ბიუჯეტის განხილვა. ხალხის წარმომადგენლობას უფლება აქვს გასინჯოს შემოსავლისა და გასავლის ყოველი მუხლი და მხოლოდ ბეჯითის განხილვის შემდეგ დაამტკიცოს ან არ დაამტკიცოს მთავრობის მიერ შემუშავებული ხარჯი-აღრიცხვა. ეს უფლება უძლიერესი იარაღია ხალხის წარმომადგენლების ხელში, რომლითაც პარლამენტს შეძლება აქვს, მთავრობას მტკიცედ აასრულებინოს კონსტიტუცია და ალაგმოს ხალხმა მისი თვითნებური მისწრაფებანი.

რუსეთის პარლამენტსაც—სახელმწიფო სათათბიროს—მიეცა საბიუჯეტო უფლება, მაგრამ ეს უფლებაც იმნაირია, როგორც მთლად რუსეთის კონსტიტუცია. არის კონსტიტუცია და არც არის, არის საბიუჯეტო უფლება და არც არის. სახელმწიფოს ძირითადი კანონები და, გარდა ამისა, გასაკუთრებული კანონებიც, ისეთნაირად ზღუდავენ პარლამენტის საბიუჯეტო უფლებას, რომ სახალხო წარმომადგენლობის როლი ბიუჯეტის საქმეში მხოლოდ დეკორატიულია.

მართლაც, კანონით სათათბიროს ნება არა აქვს შეეხოს: სასახლის სამინისტროს და სამხედრო სამინისტროს ბიუჯეტებს, აგრეთვე ზოგიერთ სხვა მუხლებსაც; ნება არა აქვს ამასთანავე შეეხოს იმ ხარჯებს, იმ შტატებს, რომელნიც უმაღლესის ბრძანებით ან არსებულის კანონით არის დაწერილი: ჯერ ეს კანონები და ბრძანებანი უნდა იქნან გამოცვლილი და მაშინ შეიძლება მხოლოდ გადადებულ კრედიტების შეცვლაო. თუ ამ შეზღუდვას მატერიალურად წარმოვიდგენთ, დავინახავთ, რომ თითქის ნახევარი ბიუჯეტისა სათათბიროსთვის აკრძალულა ხელი ყოფილა. 1907 წლის საბიუჯეტო პროექტით, ხელმწიფის სასახლეზე გადადებულია 16 მილიონ მანეთზე მეტი, სამხედრო სამინისტროზე—400 მილიონ მანეთამდე, სესხის სარგებელზე—400 მილიონ მანეთამდე, სხვა და სხვა „კანონიერი“ შტატები 200 მილიონზე მეტი; მაშასადამე, ერთ მილიარდ მანეთის გასავალზე, ე. ი. ბიუჯეტის ნახევარზე (სულ ბიუჯეტი 2½ მილიარდს უდრის), სახელმწიფო სათათბიროს ხმის ამოღებაც-კი არ შეუძლია.

ცხადია, რომ რუსეთის სათათბიროს საბიუჯეტო უფლება დეკორატიულია და უპირველესად ყოვლისა სახალხო წარმომადგენლობამ უნდა იფიქროს და იბრძოლოს ამ უფლების გაფართოებისათვის. თორემ მის ცდას სახელმწიფო ფინანსების განკარგებისათვის არავითარი თვალსაჩინო ნაყოფი არ მოჰყვება. მთავრობას ახლა ჰსურს დეფიციტების დასაფარავად ახალის სესხის აღება; უამისოდ შეუძლებელია შემოსავალ-გასავლის ნორმალურ თანასწორობის აღდგენა და ამით უნდა ისარგებლოს სათათბიროშაც: სესხის ნება დართოს მხოლოდ ამაში, რომ საბიუჯეტო უფლების აღნიშნული შემზღუდველი კანონები იქნება მოსპობილი.

ჩემი დღიური.

სამღვდელოება-ეკლესია დღეს ერთი საჭირ-ბოროტო საგანთაგანია ევროპასა და რუსეთში. თანამედროვე ეკლესია ბუდეა ყოველგვარი სიბნელისა და ბნელი ხელოვნებისა და ბრძოლა იმის წინააღმდეგ აუცილებლად საჭიროა კაცობრიობის განთავისუფლებისათვის.

ქრისტიანობა პირველად პროგრესიული მოვლენა იყო, მაგრამ იგი მალე გარყვნა სამღვდელოებამ, რომელმაც ეკლესია გახადა ქრისტეს წმინდა მოძღვრების დასაგმობ და შესაბორკავ იარაღად. არ შეიძლება იმის უარყოფა, რომ ეკლესიას ცოტაოდენი ღვაწლი მიუძღვის კულტურულ მოღვაწეობაში, სამღვდელოებას უშრომია სალიტერატურო ასპარეზზე, მაგრამ ამ ღირსებას ას წილ და ათას წილ სჯარბობს ის ვნება, რომელიც სამღვდელოებამ მოუტანა კაცობრიობას; ეკლესია დიდ ხანს იყო და დღესაც არის ადამიანის სულის შემბორკავი, იგი წინ ეღობებოდა ყოველგვარ ბრძოლას ადამიანის განთავისუფლებისათვის. დღესაც ყველგან ეკლესიის გარშემო იკრიბება მრავალი ბოროტი და ბნელი ძალა, დღეს ეკლესია-სამღვდელოება მოკლებულია ყოველ ღირსებას, დღეს მაში ვერა ვხედავთ ვერავითარ კარგს მხარეს, რომელსაც შეეძლოს ცოტათი მაინც გაამართლოს მისი არსებობა.

რასაკვირველია, ჩვენი ეკლესია არ წარმოადგენს გამონაკლს და მეტიც შეგვიძლია ვთქვათ იმის წინააღმდეგ. განსაკუთრებით ასაგმობია ჩვენი ეკლესიის-სამღვდელოების მოქმედება უკანასკნელ ასი წლის განმავლობაში, როცა სამღვდელოებამ სხვა თავის სიბოროტეს ისიც დაუმატა, რომ შეიქნა იარაღი პოლიციურ მთავრობისა ქართველ ხალხის ეროვნულ დაჩაგვრისათვის. ვინმე რომ დასწეროს ჩვენი სამღვდელოების ისტორია ბოლო საუკუნისა, ეს იქნებოდა საზიზღარი ისტორია ჯაშუშობისა, დაბეზღებისა, ღალატისა, ზნეგაცმულობისა, მონობისა და გარყვნილებისა. საკმარისია გავიხსენოთ ზოგიერთი სახელი ქართველ სამღვდელოების წარმომადგენლებისა.

ამიტომ არ შეგვიძლია ყურადღებით დავტოვოთ საეკლესიო საკითხი, გვერდი ავუაროთ სამღვდელოებას. მართალია, ძლიერ განმათავისუფლებელ მოძრაობის დროს სამღვდელოებას ცოტაოდენი ცვლილება დაეტყო: იგი თითქოს ამოძრავდა და ხმა ამოიღო თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ და თითქოს მოინდომა, რომ აღარ ყოფილიყო პოლიციის მსახური. მაგრამ მეტად სუსტი გამოდგა სამღვდელოების ამოძრავება, მეტად ხან-მოკლე იყო მისი სურვილი განთავისუფლებისა, და როგორც კი რეაქციამ ფეხი მოიდგა, სამღვდელოება უცბად დაწყნარდა და მუხლ-მოდრეკით ეამბორა იმას, ვისაც რამდენისამე დღის წინად პროტესტს უცხადებდა... ახლა უფრო გაჭიმულავნდა ჩვენი სამღვდელოების დაცემულობა, გამომჟღავნდა, რომ ის ჩვენს ცხოვრებაში ბოროტებაა, ბოროტება, რომელიც უნდა მოისპოს, აღიგავოს.

ყველაზე უფრო საყურადღებო ისაა, რომ ამ რეაქციის დროს სამღვდელოებამ გამოიჩინა საშინელი მტრობა და სიძულვილი ხალხისადმი. გაზეთებში იბეჭდება ყოველი კუთხიდან გამოგზავნილი წერილები იმის შესახებ, რომ სამღვდელოებამ გადააჭარბა მემამულეებს და წარმოუდგენელ სასტიკობას ხმარობს დრამის ფულის ასაკრეფად. გლეხები გაღატაკებულნი არიან, ეგზეკუციებმა აღარაფერი შეარჩინეს, მრავალი გლეხი დატყვევებულია, ბევრ შორს ციმბირშია გადაკარგული, სოფელი აწიოკებულ-აოხრებულია,—მაგრამ ჩვენი მღვდლები ამას ყურადღებას არ აქცევენ და უსირცხვილოდ იწვევენ პოლიციელებს და დარაჯებს, რომ ძალით გადაახდევინონ გლეხებს ფული... ყოველი მხრით გვესმის გლეხების მწარე ჩივილი: შეგვჭამეს, დაგვახჩეს სულიერმა მამებმაო.

სამღვდელოება იბრძვის ხალხის წინააღმდეგ, სამღვდელოება ყურ-მოჭრილი მოსამსახურეა თვითმპყრობელ ბიუროკრატიისა და მასთან ერთად ხალხის დაჩაგვრას და დამონავებას სცდილობს. საჭიროა მედგარი ბრძოლა ამის წინააღმდეგ. სამწუხაროდ, ხშირად სამღვდელოებას ისე მტრულად არ ვეპყრობოდით, როგორც საჭირო იყო. ასეთი ტაქტიკა ყოვლად დასაგმობია, დასაგმობი ნამეტურ მას შემდეგ, რაც გამოაშკარავდა უკანასკნელ ხანებში. მთელი ჩვენი პროგრამა, ჩვენი მიზანი მოითხოვს, რომ შეურყეველი, სასტიკი ბრძოლა გავწიოთ ბნელ ძალების ბურჯის დასანგრევად!..

ს—ა

სათათბირო და საბჭო

(საკუთარ კორესპონდენტისაგან)

პეტერბურგი. სახელმწიფო სათათბიროს სადგომის ჭერის ჩამონგრევამ, რაიც დილის ექვს საათზე მოხდა, დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ყველაზე. კულუარებში მცირე ხნით კრება მოხდა. დროებით სხდომები შესწყდა. ჭერის ჩამონგრევა ათას სხვა და სხვა ლაპარაკს იწვევს. ჭერი რომ სხდომის დროს ჩამონგრეულიყო, დიდ-ძალი მსხვერპლი შეიწირებოდა, სულ ცოტა 360 კაცი დაიღუპებოდა.

(საგენტოს დეპეშები)

პეტერბურგი. მემამრცხენეთა შეერთებულ სხდომაზე, რომელსაც ს.-დემოკრატებიც და ნაროდოვცებიც დაესწრნენ, სახალხო სოციალისტებმა განაცხადეს: გადაწყვეტილი გვაქვს არ დავაქუცმაცოთ ოპოზიცია, შევუერთდეთ ს.-რევოლიუციონერებს, შრომის ჯგუფს, კადეტებს, პოლონელების კოლოს და მუსულმანების ფრაქციას; ყველა ამათ დაადგინეს, რომ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის განცხადება მოისმინონ უდემონსტრაციოდ და უმოტივო ფორმულით მორიგ საქმეზე გადავიდნენ. ს.-დემოკრატებმა განაცხადეს: დემონსტრაციას არ მოვახდენთ, მაგრამ მოვითხოვთ პრემიერის სიტყვის შემდეგ ნება მოგვეცეს გამოვსთქვათ ჩვენი აზრი სამინისტროს მოქმედების შესახებაო. გაიმართა ცხარე კამათი. მთელმა ოპოზიციამ გაკიცხა ტაქტიკა ს.-დემოკრატებისა, რომელთაც თვითნებობით მარტოდ მარტო მიითვისეს მთელი ხალხის მაგიერ ლაპარაკის უფლება. კამათი გათავდა. ს.-რევოლიუციონერის წინადადებას ტაშის ცემით მიეგებნენ. იმან შემდეგი სთქვა: „თუ ს.-დემოკრატები თავიანთ ტაქტიკას ოპოზიციის ტაქტიკას არ შეუთანხმებენ და პრემიერის სიტყვის შემდეგ მოინდომებენ სამინისტროს მოქმედების შესახებ ლაპარაკს, მაშინ მთელის ოპოზიციის სახელით წინადადება შევიტანოთ, რომ კამათი სრულიად მოისპოს. ამ ზომამ მიზანს უნდა მიახწიოს, რადგან კამათის გასაგრძელებლად კანონით 50 ხმაზე ნაკლებ არ შეიძლება. ს.-დემოკრატებს კი სულ დიდი 47 ხმა ჰქონდეთ. თუ კი მაინც არ დაიშლიან, მაშინ მთელი ოპოზიცია დარბაზიდან გავა, რომ აიძულოს თავმჯდომარე კრება დახურულად გამოაცხადეს“.

თავ. დოლგორუკოვმა კრების დახურვის წინ წინადადება მისცა ს.-დემოკრატებს, გადასინჯონ 1 მარტის თავიანთი დადგენილება და საბოლოო პასუხი ინფორმაციულ ბიუროს საშუალებით შეატყობინონ. შესდგა მაჰმადიანთა ფრაქცია. ფრაქციაში 40 კაცია.

ს.-დემოკრატიულმა ფრაქციამ შეუძლებლად სცნო პასუხი არ გასცეს მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოხსენებას.

2 მარტს, დილის 5 საათსა და 40 წუთზე იმ დარბაზში, სადაც სათათბიროს სხდომების ჭერი ჩამოინგრა, ჩამონგრეულმა ფიცრებმა და შტუკატურკამ დარბაზის შუა ადგილი დაფარა (?). შუა კანდელი სულ დაილეწა. მიზეზად შენობის სიძველეს ასახელებენ. დარბაზის სხვებზე მძიმე სავენტილაციო მანქანები გამართეს და ფიქრობენ, რომ ჭერი ამისაგან ჩამოინგრა. საჩქაროდ გაჩნდნენ ადმინისტრაციისა და სასამართლოს წარმომადგენელნი. სასტიკი გამოძიებაა. კორესპონდენტებს ჯერ არ უშვებენ. ჭერის ჩამონგრევის გამო სათათბიროს სხდომა 3 მარტს ტავრიდის სასახლის ეკატერინეს დარბაზში მოხდა.

1 მარტს მთელი დღე იმის რჩევას მოანდომეს, თუ რა ტაქტიკას დაადგენენ პრემიერის სიტყვის შემდეგ; გასცენ პასუხი თუ არა? ს.-დემოკრატები სხვების აშკარა გულის წყრომას იწვევენ. მიუხედავად ამისა, სოციალ-დემოკრატებმა არა თუ ხელი არ აიღეს თავიანთ განზრახვაზე, პირიქით, შრომის ჯგუფს დეპუტაცია გაუგზავნეს: შემოგვიერთდით და მთავრობის სიტყვას პასუხი გავცეთო. საღამოზე ბერეზინის თავმჯდომარეობით მოხდა ყველა ფრაქციების შეერთებული კრება. ს.-დემოკრატებმა თავიანთი დაჟინება იმითი ახსნეს, რომ გაჩუმება და უმოტივო გადასვლა მორიგ საქმეებზე ახსნილი იქნება, როგორც სოლიდარობა სათათბიროს და სამინისტროს შორისაო. სახალხო სოციალისტებმა განაცხადეს: წინააღმდეგ გუშინდელ დადგენილებისა, (დღეს რომ უმრავლესობის სურვილს შეუთანხმდნენ) უფლებას იტოვებენ მოიქცნენ ისე, როგორც საჭიროდ დაინახავენ. ბევრის უნაყოფო კამათის შემდეგ კრება დაიხურა. ფრაქციათა საბოლოო შეთანხმება მოხდება არჩევნების შემოწმების შემდეგ. კამათის დროს კადეტებმა ს.-დემოკრატებს ცოტა რამ კიდეც დაუთმეს; წინადადება მისცეს, უმოტივოდ მორიგ საქმეებზე გადასვლას ჩაურთონ შემდეგი: სათათბირო სტოვებს უფლებას მინისტრთა მოქმედების დაფასების შემდეგ დაუბრუნდესო. ს.-დემოკრატები ამისი თანახმა არ გახდნენ. არც ს.-რევოლიუციონერების მუქარამ გასჭრა: ს.-დემოკრატის სიტყვის შემდეგ დარბაზიდან გავიდეთო, რადგან უმრავლესობა ამ წინადადებას არ დაეთანხმა.

სათათბიროს სხდომა. დოლგორუკოვმა შემდეგი სიტყვა წარმოსთქვა: „სათათბიროს შენობა სათათბიროს განკარგულებაში უნდა გადავიდეს. შარშანვე გადაწყვეტილი იყო ამის სისრულეში მოყვანა და კომისიაც დანიშნეს; იმ კომისიაში მეც ვიღებდი მონაწილეობას. მთავრობის კომისია მაშინ არა მაღავდა, რომ სხდომებისთვის დანიშნულ დარბაზს ჭერი საიმედო არა აქვს და შესაძლებელია ჩამოინგრესო. ამიტომ ჩვენ შარშანვე დარბაზში ფრთხილად შემოვდიოდით, 80—100 კაცზე მეტს არ კუშვებდით. ამნაირად, სააღმშენებლო კომისიამ კარგად იცოდა, დარბაზის და სხვა შენობათა ჭერი—საიმედო იყო თუ არა. ტავრიდის სასახლის შესაკეთებლად შარშან, როგორც მახსოვს, 900,000 მანეთი გადაიდო. ისიც ვიცით, რომ ეს ფული არ ეყო და 100,000 მანეთი კიდევ გადაიდო. მაგრამ სააღმშენებლო კომისიამ შესაფერი ზომები არ მიიღო, განგებ ჩაიდინეს ეს თუ არა, არ ვიცი, მაგრამ თუ განგებ ჩაიდინეს, მაშინ სათათბიროს ნახევარი... (ხმაურობაა) უკაცრავად, ბატონებო, თუ გადავაჭარბე. ვამბობ იმიტომ, რომ შენობა სათათბიროს განკარგულებაში უნდა გადავიდეს. ჩვენ უფლება გვაქვს მტკიცედ მოვითხოვოთ, რომ საქმის გაძიებას და დათვალიერებას უსათუოდ ჩვენ ექსპერტებიც

...ეთ მემარცხენენე გლეხებს, ნუ აჰ-...ბიან ყუმბარის მსროლელთა და ქვეყ-... ამრკვთ; წინააღმდეგ შემთხვევაში ...ათბირო რევოლიუციის კათედრად გა-...ქცევა, რასაც მთავრობა და მემარჯვე-...ნი არაფრის გზით არ მოითმენენო. ...ბამ დაადგინა, შეეკითხოს მთავრობას ...ვერსიტეტებში ტერორისტულ აქ-...ების შესახებ.

...ათათბიროს პრეზიდიუმმა სამი საპარ-...ენტო კომისია აირჩია. ერთმა უნდა ...ოიკვლიოს უპედურების მიზეზი, მეორემ ...ლის შეკეთებას ხელი შეუწყოს და მე-...ამ დროებით სხდომებისთვის სახლი ...ძებნოს. პირველმა უკვე გამოიკვლია, ...ომ არავითარ წინ-და-წინ განზრახვას ...ელი არა ჰქონდა. არქიტექტორი ...ენი თუმცა ამტკიცებდა, რომ სათათ-...როს დარბაზი 7 მარტისთვის მზად იქ-...ებაო, მაგრამ, როგორც მეორე კომი-...ამ გამოიკვლია, 7 მარტისთვის კი არა, ...ი სამი კვირაც მოუნდება, რადგან ...ელ უბედურების თავიდან ასაცილებ-...ად სხვა დარბაზის ჰერიც უნდა გაა-...რონ. მესამე კომისიას აზრადა აქვს, ...მარტს დაათვალიეროს მიხაილოვის და ...ოანის თეატრი, თავად-აზნაურთა საკ-...ებულო და სახალხო სახლი.

...კადეტების ფრაქციამ დაადგინა: სხდო-...ს გახსნამდე დრო კანონ-პროექტის შე-...მუშავებას მოანდომოს. აირჩიეს სხვა და ...ვა კომისია.

...მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ მი-...ო ს.-დემოკრატების ფრაქციის დეპუ-...ტად კირიენკო და ალტიკოვი. იმათ ...ნობეს პოლიციის მიერ დეპუტატის მახა-...ძის სახლის გაჩხრეკის ამბავი. პრემიერ ...ინისტრმა მიუგო: ეს ამბავი გრადონა-...ლნიკმა უკვე მომახსენა. პოლიციის ...ელა მახარაძის ბინაში გამოიწვია სახ-...ის პატრონის საჩივარმა: მახარაძესთან ...ერი ხალხი იკრიბება და პა-ულის მგებ-...ობას მე ვერ ვიკისრებო. სახლის პატ-...ონის ნაამბობის შესამოწმებლად გრა-...ონაჩალნიკმა პოლიცია გაგზავნა, რად-...ან ყოველგვ რი დახურული კერძო კრე-... უნდა ხდებოდეს თანახმად 1905 წლის ...მარტის კანონისა. საჯარო კრება და-...ანონებელ საზოგადოებისა, რომელ-...ებელ მიზანს ემსახურება, როგორც ...დემოკრატიული პარტიაა, შეუძლებე-...ია ნება დართულ იქმნას და თუ შე-...რიბა, დახურული იქნება და დამნაშა-...ებსაც დაეპატიმრებენო.

...კადეტების პარტიის დაკანონებაზე სა-...ნადო საკრებულომ კიდევ უარი გა-...ცხადა. პროგრამაში იმათ გარკვევით ...ა აქვთ, თუ რა გზით უნდა მიაღწიონ ...ზანს. ადვილად შესაძლებელია, რომ ...ი ტაქტიკა საზოგადო მყუდროების-...ვის საშიში იყოსო.

(გაზეთებიდან)

მემარჯვენენი. 23 თებერვალს სათა-...ბიროს მემარჯვენე დეპუტატებმა კრება

...ი ...ოლას მგვრიდა. მივმართე ჩემს ...ფოსს თხოვნით—აესრულებინა მათი ...ურვილი, მაგრამ მკაცრი უარი მივიღე, ...შინ, მიუხედავად დამუქრებისა, მე ...ორდაპირ უარი განუცხადე ამ ხალხის ...ყოფით წაყვანაზე. და მხოლოდ ამის ...შედეგ, უსათუოდ იმიტომ, რომ უსია-...ენება არ ჩამოვარდნილიყო, ჩემმა ...ოვნამ გასჭრა.

...გავემართენით სადგურისაკენ. დედაკა-...ებისაგან შემდგარ ბრბოს ისეთი მძლავ-...რაზმი ერტყა, რომელიც საკმაო იყო ...ეზე ხელ აღებულ ავაზაკებისათვის ...ეტრის დატყვევებულ ჯარისთვის. ირ-...ლივ მაზრის პოლიციის ცხენოსნები ...მოგვდევდნენ; მეორე მეტად ვიწრო ...ოლად ჩემი ქვეითა სალდათები ერ-...ნენ; წინ, უკან და გვერდებზე ყაზა-...ები გვყარაულობდნენ, რომელნიც თა-...ეთ-ეფხამდე საომარ იარაღში იყვნენ ...ჩაცმულნი. ბრბო უშფოთველად მიდიო-...და, არც ერთი წინააღმდეგობა არ გაუ-...წევიათ. მხოლოდ რამდენიმე დედაკაცი ...ყვიროდა, ლოკინებდა და ტირილით ...ბულს იოსებდა. მრცხვენოდა აქ ჩემის ...დანიშნულებისა, მძლავრ და შიშის მომ-...გვრელ დამცველ რაზმისა. სასაცილოდ ...და სამარცხვინო იყო ეს გამარჯვების ალა-...ფი — მტრის დედაკაცების გუნდი.

...ცოტა მოშორებით ამ გუნდს მოსდევ-...დნენ ეგრეთ წოდებულნი „ცოცხლად ...დარჩენილები“. ესენი ელაპარაკებოდნენ ...დატუსაღებულებს, რომელნიც გზაში ...ეილით სხვა და სხვა საჭირო საქმეს ...ავალებდნენ ნაცნობ-ნათესავებს.

...თელის ამ დედაკაცების ბრბოდან ...ლოდ მარიას (რომელსაც შვილი მოუ-...მახდინეს და ითა ბირეს თავიანთ მო-...მავალ მოღვაწეობის შესახებ. მთელი მე-...მარჯვენე ჯგუფი 27 კაცისაგან შესდგე-...ბა, რომელთა შორის 11 გლეხია. მე-...მარჯვენეთა მეთაურმა ცნობილმა კრუ-...შევანმა სიტყვა წასმოსთქვა იმის შესა-...ხებ, რომ მემარჯვენეთ, მათი მცირე რი-...ცხვის მიზეზით, არ შეუძლიანთ წინ-და-...წინ გამოარკვიონ თავიანთი მომავალი ...მოქმედება. რა საკითხიც უნდა წამოვა-...ყენოთ, უეჭველად დავმარცხდებით, რა-...დგან უმრავლესობა ჩვენი მოწინააღმდე-...გეაო,—სთქვა კრუშევანმა: ეხლა უნდა ...ვეცადოთ სხვა პარტიებიდან ზომიერი ...გლეხები მივიმხროთო. მემარჯვენეების ...მეორე ბელადმა პურიშკევიჩმა კრუშევა-...ნის სიტყვას კვერი დაჰკრა და სთქვა: ...უნდა დავაჩქაროთ ეს საქმე, თორემ სხვა ...პარტიები მოგვასწრობენ და მოიმხრო-...ბენ ზომიერ გლეხებსაო. გაათავა თუ ...არა სიტყვა პურიშკევიჩმა, წამოდგა ერ-...თი დამსწრე გლეხი და სთქვა: „იმ 11 ...გლეხის სახელით, რომელნიც თქვენ პა-...რტიაში ჩაეწერნენ, გიცხადებთ შემდეგს: ...ჩვენ დავრწმუნდით, რომ თქვენგან ...ჩვენთვის არაფერი სახეირო არ არის მოსა-...ლოდნელი სათათბიროში, ამიტომ გი-...ცხადებთ, რომ გავდივართ თქვენ პარტი-...იდანაო“. დამსწრე მემარჯვენენებს თავს ...ზარი დაეცა და კრება შეწყვეტილ იქნა.

ამნისტია. „რუსკ. ვედ.“ იუწყება, ...რომ ხელმწიფის სასახლეში სტოლიპინი ...ჩააგონეს, ფრთხილად და დინჯად უნდა ...მოვეკიდოთ საკითხს ამნისტიის შესახებ. ...ხალხი პოლიტიკურ დამნაშავეთა განთა-...ვისუფლებას თხოულობს, მაგრამ ჩვენ ...ისე უნდა ვიმოქმედოთ, რომ არავინ იფი-...ქროს, ამნისტია ძალით გამოჰგლიჯეს ...მთავრობას ხელიდანო. ისეთ დროზე და ...იმგვარ გარემოებათა შორის უნდა გამო-...ვაცხადოთ ამნისტია, ყველასათვის ცხა-...დი იყოს, რომ ნება-ყოფლობით და თა-...ვისუფალი სურვილით ვაძლევთ და არა ...ძალდატანებით, რადგან სახელმწიფოში ...შედარებით სიმშვიდე დამყარდაო.

მინისტრების თათბირი. მინისტრთა ...საბჭოს სხდომა ჰქონდა იმ გარემოების ...გამოსარკვევად, თუ როგორ მოეკიდება ...სათათბირო მინისტრებს, რიცა უკანა-...სკნელნი იქ სალაპარაკოდ გამოვლენ. ...მინისტრთა უმრავლესობა უიმედოდ უცქე-...რის ამ საგანს: ფიქრობენ, რომ დეპუ-...ტატებისაგან მკაცრი სიტყვებია მოსალო-...დნელი. სათათბიროს გახსნის პირველ ...დღეებში მინისტრებს იმედი ჰქონდათ, ...რომ დეპუტატები შედარებით მშვიდო-...ბიანი კილოთი ილაპარაკებენ, ახლა კი, ...როგორც სჩანს, იმედი დაჰკარგვიათ და ...ცხარე შეტაკებას ელიან სათათბიროში. ...სტოლიპინს იმედი აქვს, რომ იმისი დე-...კლარაცია პირველ ხანებში მშვიდობია-...ნობას ჩამოაგდებს. მინისტრებს გადა-...წყვეტილი აქვთ, არ გაერიონ საქმეში, ...როცა სათათბირო დეპუტატების რწმუ-...ნების ქაღალდებს შეამოწმებს, და ადგი-...ლობრივ ადმინისტრაციას განკარგულე-...ბას გაუგზავნონ, რათა ხელი შეუწყონ ...სათათბიროს მოქმედებას იმის გამოსარ-...კვევად, თუ რამდენად წესიერად არიან ...დეპუტატები არჩეულნი.

სათათბიროს დაცვის უფროსი. სა-...თათბიროს შენობის მეთვალყურედ და ...შინაური წესიერების დამცველად მთავ-...რობისაგან განსაკუთრებული მოხელეა ...დანიშნული, რომელიც, რუსეთის გაზე-...თების სიტყვით, უზომო მზრუნველობის ...უნარს იჩენს, ყველაზე უფრო კი სათათ-...ბიროს გლეხ დეპუტატებს იცავს ყოველ-...ნაირ აგენტებისაგან. თავმჯდომარის და ...იმის თანაშემწეების არჩევნების დროს ...სათათბიროს შენობის სხვა ოთახებში ...კრებები იმართებოდა, სადაც დამსწრე ...ინტელიგენტი დეპუტატები და მწერლე-...ბი უხსნიდნენ გლეხებს დღევანდელ ვი-...თარებას. სათათბიროს დაცვის უფროსი ...უშლიდა იმათ და უკრძალავდა გლეხებ-...თან საუბარს.

სამხრეთ რუსეთის დეპუტატები. სა-...თათბიროს ოდესელი დეპუტატი პერგა-...მენტი ერთად ერთი მთავრობის მოწინა-...აღმდეგე დეპუტატია სამხრეთ რუსეთში ...არჩეული; სამხრეთის დანარჩენი დეპუტა-...ტები კი მემარჯვენენი არიან. ქ. კიევი-...სა და კიშინევის ამომრჩევლებმა მიმარ-...თეს პერგამენტს წინადადებით: სთხოვენ ...მათი ინტერესების დაცვა იკისროს სათა-...თბიროში, რადგან კიევისა და კიშინე-...ვის დეპუტატები ყალბად არიან არჩეულ-...ნი და ადგილობრივ მცხოვრებლებს სრუ-...ლი იმედი აქვთ, რომ სათათბირო გამო-...იძიებს ამ საგანს და გააუქმებს იმათ არ-...ჩევნებსო.

სტოლიპინის დაცვა. ამ ბოლო დროს, ...როცა სტოლიპინი სათათბიროს სხდომას ...დაესწრო, შენობის სახურავზე სამი პო-...ლიციელი დააყენეს გარშემო ადგილების ...მეთვალყურეებად.

დეპუტატების რიცხვი. 23 თებერვ-...ლამდის სათათბირო 480 კაცისაგან შე-...სდგებოდა. სულ არჩეულია 493 დეპუ-...ტატი, ხოლო ამათგან 13 კაცი ჯერ-...ჯერობით არ მისულა პეტერბურგს. არ ...არის ჯერ-ჯერობით არჩეული ციმბირისა ...და აღმოსავლეთის განაპირა ადგილებში ...31 დეპუტატი. მთელი სახელმწიფო სა-...თათბირო 524 კაცისაგან უნდა შესდგეს.

პეტროვის საქმე. მიტროპოლიტ ან-...ტონის ეწვივნენ პეტერბურგში სათათბი-...როს დეპუტატები სტრუვე და ფეოდო-...როვი და სთხოვეს ეშუამდგომლა სინოდ-...ში გადასახლებულ დეპუტატის მღვდ. ...პეტროვის დასაბრუნებლად. მიტროპო-...ლიტმა ცივი უარი უთხრა იმათ და დას-...ძინა, თქვენ თითონ იშუამდგომლეთ სი-...ნოდში, მე კი ვერ გავერევი ამ საქმეშიო.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲒᲐᲕᲘ

ვარლამ ჩერქეზიშვილის ლექცია. ...დღეს, 4 მარტს, ზუბალაშვილის სახელო-...ბის სახალხო სახლში (კიროჩნის ქუჩა, ...ვერის ხიდთან) ვარლამ ჩერქეზიშვილი ...წაიკითხავს რუსულ ენაზე მეტად საინ-...ტერესო ლექციას ამ ტემაზე: „სახალხო ...უნივერსიტეტები ევროპაში“. ამ ლექ-...ციის შემოსავალი გადაიდება ტფილისში ...დაარსებულ „სახალხო უნივერსიტეტთა ...საზოგადოების“ ქონების გასაძლიერებ-...ლად. ლექცია დაიწყება შუადღის 12 ...საათზე ფასები ყველასთვის ხელ-მისაწ-...ვდენია.

ტუსაღების გაქცევა. როგორც ...სოხუმიდან გვატყობინებენ, პირველ მა-...რტს საღამოთი ადგილობრივ ციხის საა-...ვადმყოფოდან გაქცეულა სამი ტუსაღი. ...ტუსაღებთან ერთად გაქცეულა და დამა-...ლულა მოდარაჯე სალდათი სოხუმის ...პოლკის, რომელსაც შერჩეულის გასაღე-...ბით გაუღია კარები და გამოუშვია ტუ-...საღები.

ტფ. პოლიტეხნიკუმი. როგორც ...ვწერდით, პოლიტეხნიკუმის კომიტეტმა ...აირჩია განსაკუთრებული კომისია და დაა-...ვალა სამინისტროში წარსადგენ მოხსენე-...ბის შედგენა 2 მარტს. კომისიამ დაადგინა, ...როცა იგი შეუდგება ტფილისში განზრა-...ხულ უმაღლეს სასწავლებლის ტიპის გა-...მოკვლევას, მოიწვიოს სპეციალისტები.

ტფ. გენერალ-გუბერნატორის განკარგულებანი. იგზავნებიან: ვიატკის გუ-...ბერნიაში ორის წლით ერევნის მცხოვ-...რები მ. დანიელოვი, რომელსაც უნა-...ხეს რევოლვერი და პატრონები; ვოლო-...გოდის გუბერნიაში სამი წლით ყაზახე-...ლი ი. ყულიქანოვი; ჰბრალდება იარა-...ღის ტარება და ფულის მოქარბით დატყუ-...ება. ტფ. საგ.-გუბერნატორად ეტაფით ...იგზავნება ველის ციხის (კახეთი) მცხო-...ვრები სარქის სალუკაშვილი; ჰბრალდება ...ქურდებისა და მძარცველების დახმარება. ...ტფილისში დააჯარიმეს შემდეგი სახლის ...პატრონები: ოცდა ჩუთ ხუთი მანეთით ...ჟუკოვსკი, პავინი, ყავრიშვილი, მამედო-...ვი, სვემინიკოვი, საპოშნიკოვი და ქუ-...თაისის სათავად-აზნაურო ბანკი; 15 მა-...ნეთით ჩერნიშევი და ზარეიცკისა და ...50 მანეთით—პრიკაშჩიკოვი.

საფერშლო სკოლა. ამ 12 წლის ...წინად ტფ. საფერშლო სკოლის შენო-...ბაში, მიხეილის საავადმყოფოსთან, ამავე ...სკოლის ინსპექტორის მეთაურობით ყო-...ველ წელიწადს სცენის მოყვარეთა და ...თითონ მოსწავლეთა მონაწილეობით ...იმართებოდა წარმოდგენები და კონცერ-...ტები იმ გარედან მოსიარულე მოსწა-...ვლეთა სასარგებლოდ, რომელთაც სიღა-...რიბით სწავლის ფულის შეტანა არ შეუ-...ძლიათ. ამ ბოლო დროს, პოლიტიკურ ...მოძრაობის გამო, წარმოდგენები და კონ-...ცერტები მოისპო და შეუძლებელ მოს-...წავლეთაც მოესპოთ წყარო შეწეობისა. ...ეხლა სკოლის უფროსმა, ექიმმა ა. გ. ...გურკომ განიზრახა გამართოს ტფ. საკრე-...ებულოში ლატარია-ალეგრი სკოლის შეუ-...ძლებელ მოსწავლეთა სასარგებლოდ. ეს ...ლატარია დანიშნულია დიდ-მარხვის მეო-...რე კვირისთვის. იმედია, საზოგადოება ...ხელს შეუწყობს ამ კეთილ საქმეს და ...ბლომად დაესწრება.

შასტაუსტების საქმე. საქმე ფოს-...ტის მოხელის გარრონისა, ფოსტალიო-...ნის სიბირკოს და ფელშრის კრასნოიურ-...ჩენსკოსი, რომელთაც ანარქისტების სახე-...ლით მოისურვეს შაბაშევიჩისთვის ფულის ...წართმევა, დასჭრეს ეს შაბაშევიჩი და ...პოლიციასაც წინააღმდეგობა გაუწიეს, ჩვე-...ულებრივ სასამართლოსთვის გადაუციათ. ...იმათ საქმეს გამომძიებელი იძიებს.

შენიშვნა ეპისკოპოს. შარშან ...ქართველმა სამღვდელოებამ დაადგინა, ...პროექტი განაცხადოს გოროდცევის საე-...პარქიო სამოსწავლო საბჭოს თავმჯდო-...მარედ, ხოლო ოდოევის საეპარქიო ზე-...დამხედველად დანიშვნის შესახებ. ამას-...თან საღვდელოებამ დაადგინა, მოითხო-...ვოს, რომ ამ თანამდებობაზე სხვები და-...ნიშნოს. სინოდს, „ტ. ლ.“-ს სიტყვით, ...არც ეს მოთხოვნა შეუწყნარებია და ...ეპისკოპოსისთვის შენიშვნა მიუცია, მა-...გისთანა საქმეების განხილვის ნება არ ...უნდა მიუციაო.

ქართულ თეატრის შენობის შე-...მოწმება. ტფ. გუბერნიის თავად-აზნაო-...ურთა კრების დადგენილების თანახმად, ...განსაკუთრებული კომისია ტეხნიკოსებთან ...ერთად შეუდგა ქართულ სათეატრო შე-...ნობის შემოწმებას.

წარმოდგენის გადადება. ...ღეს, 4 მარტს, ავლაბრის თეატრში დანიშნუ-...ლი საღამოს წარმოდგენა „ორი დარჯი“ ...გადადო და შემდეგში იქნება წარმო-...დგენილი, რასაც გაზეთების საშუალებით ...ვაუწყებთ საზოგადოებას.

ჩამორჩენილი მოწაფენი. ტფ. ...ქალთა პირველ გიმნაზიასთან არსებულმა ...შობელთა წრემ ამ გიმნაზიის უმცროს ...კლასთა სწავლაში ჩამორჩენილ მოწაფე-...თათვის ნასადილევს საშველი მეცადინო-...ბა შემოღო და ამისთვის სახსარიც გა-...მონახა. ამისთვის ამავე გიმნაზიის მერვე ...კლასის რამდენიმე ღარიბი მოწაფე მიი-...წვია სამეცადინოდ და მათ განსაზღვრუ-...ლი ყოველ თვური ჯილდო დაუნიშნა.

მოსწავლეთა ექსკურსია. ტფ. ...საეპარქიო სასწავლებლის საბჭომ გადას-...წყვიტა ამ სასწავლებლის უფროს კლა-...სების მოწაფენი ზაფხულის დამდეგს რუ-...სეთში წაიყვანოს შესანიშნავ ადგილთა ...სანახავად და წმინდანების მოსალოცად. ...გადაწყვეტილია მოწაფეებს აჩვენონ პე-...ტერბურგი, მოსკოვი და კიევი და მათი ...ეკლესია-მონასტრები. საბჭო ექსარხოსის ...საშუალებით გზათა მინისტრს სთხოვს ...საჭირო დროს ორი საძილო ვაგონის ...დათმობას. თითეულ მოწაფის ხარჯი— ...25 მანეთამდისაა ნაანგარიშევი.

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ

**ამას წინად გაგონობეთ, რომ ბოდ-...

...ემ შეიბერო რამიშვილი, რომელსაც 15,000 მანეთის ექსპროპრიაციაში მონაწილეობა ...ბრალდება. ეხლა დაბეჯითებით ამბობენ, ...რომ რამიშვილი ვითომ გატეხა და აღიარა, ...რომ ყუმბარის ამფეთქებაში [illegible] ...მონაწილეობა მიიღო. [illegible] ...რამიშვილი შეუშვრა [illegible] ...სტრაფნიკის ჩვენებით. ვიცე-გუბერნატორი ...ბინადრობს ვიტუმინსკის სახლის მახლობ-...ლად და ამფეთქებულა თუ არა ყუმბარა, ვი-...ცე-გუბერნატორის სტრაფნიკი მაშინვე გა-...მოვარდნილა სახლიდან, დაუსახავს ერთი ვი-...თომდა დამნაშავე და კიდევაც მოუნდომებია ...(მისის სიტყვით) მისი მოკვლა თოფით, ...მაგრამ თოფი არ გავარდნილა და უტნობი ...გაქცეულა. რამდენისამე დღის შემდეგ სტრა-...ფნიკს შეუმჩნევია ეტლზე ექსპროპრიატო-...რის მინაგვარი კაცი, შეუშვრია იგი და ჰო-...ლიციაში განუცხადებია, რომ ეს ყუმბარის ...ამფეთქების მონაწილეაო. შეშფოთებულს, ...ვგონია რამიშვილს, უარი განუცხადებია ბრა-...ლდებაზე, მაგრამ სტრაფნიკი თავისას იმეო-...რებდა. ბოლოს, როგორც გადმოგვცემენ, ...რამიშვილი გამოტეხილა, რომ ექსპროპრია-...ციაში და ყუმბარის ამფეთქებაში მონაწი-...ლეობა მივიღეთ და როცა მისთვის მოუთ-...ხოვიათ, ამხანაგები დასახელეთ, ცივი უარი ...განუცხადებია, იმასაც-კი ამბობენ, ვითომ ...რამიშვილს პატიება ადუთქვეს, თუ თავის ...ამხანაგებს დასახელებდა, მაგრამ მან ვი-...თომ განაცხადა, რომ ამნაირი დაპირება ...ბევრს მისცეს, მაგრამ ბოლოს დაპირება არ ...გამართლდა და ამიტომ მირჩევნია ისევ მე ...დავისაჯოო.**

ᲞᲐᲢᲐᲠᲐ ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

გამოცანა.

ᲓᲘᲓᲡ არაფერს მოგახსენებ
საიმისოს გაბოლანად,
მაგრამ თუ მას გამოიცნობ,
გარდიქცევი ჯადო-ქარად.

ᲘᲛᲘᲡᲗᲐᲜᲐ საქმეს იზამ,
გაჰკვირდები თვით შენთავად,
ნატვრის თვალი შეარცხვინოს
ღმერთმა მასთან შესადარად.

ᲐᲘ გინდა—ვთქვათ სიტყვაზედ—
ყველა შენსკენ მიიზიდო:
მღვდელი, გლეხი, მიკიტანი,
„პროლეტარიც“ მიითვისო.

ᲚᲘᲢᲝᲜ სიტყვით მღვდელს მიკიტანს
შეუფარდებ, გახდი სწორად,
გლეხ-ტეტიას „ბურჟუთ“ აქცევ
და ბურჟუას პროლეტარად.

ᲔᲠᲗᲛᲐᲜᲔᲗᲖᲔᲓ გასალაშქრად
„კლასსთა ბრძოლას“ აღიარებ,
არჩევნები თუ კარს მოდგა,
„მასსის“ დროშას აფრიალებ.

ᲫᲐᲠᲒᲐᲓ იყავ! „შეგნებულნი“
„მეცნიერად“ მოგნათლავენ,
და მხოლოდ შენ „ერთად-ერთსა“
ქვეყნის მხსნელად დაგსახავენ.

ᲢᲔᲠᲢᲔᲠ-მღვდლებსა, ეკლესიას
შეაჩვენებ, შეაფურთხებ,
და იმავ დროს, ვისაც გინდა—
ჯვარ-ხატებზე დააფცებ.

ᲘᲢᲧᲕᲘ: „ჰოა ჰოც და არაც,
„მოქალაქეს“ გააშტერებ;
თეთრსა შავად გამოყვან,
ამხანაგებს“ დააჯერებ.

ᲫᲐᲮᲔᲗ-ქართლსა, იმერეთსა,
ზღვის ნაპირებს მოედები;
ქალაქებს ხომ რას გაუშვებ,
საკრებშიაც შეიჭრები!

ᲐᲥ ერთს იტყვი, იქ მეორეს,
„დღის“ საჭიროდ რაც დაგირჩეს,
(მიზანს ვერვინ მიგიხვდება,
შენც ეს გინდა—ჩვენში დარჩეს).
მაგალითად, თუნდ ავიღოთ
აი „დუმას“ რომ იტყვიან:
„ამხანაგნო! (მოკლედ მოსჭრი)
ჩვენ „დუმისკენ“ გვეძახიან,
ბიუროკრატთან სათათბიროდ
ბურჟუები გვეწვევიან:
არ გაბრიყვდე! ეგ, იცოდეთ,
ხულიგნების ქამანდია!
გიმეორებთ კიდევ ერთხელ:
არას მოგვკემს ჩვენ ეგ „დუმა“,
ხალხის ბედსა „ქუჩა“ სწყვეტავს
და რეაქციურ ძალთა „ყუმბა“.“
მაგრამ თუ ხვალ დუმის სუნი
შენც წაგძლიოს ცოდვის შვილი,
მაშინ მოჰყე: „დუმა —იცით—*

პირველია დღეს წამალი:
მის გარშემო, როგორც ცენტრის“,
შემოვკრიბოთ უნდა ძალი;
შიგნით ცეცხლი გავაჩაღოთ,
ზეცას მისწვდეს მისი ალი!“

. . . . . .

ვინ გაბედავს, ვინ წამოვა
ეს თავხედი შენსკენ ბრძოლით:
ბრძენთა ბრძენსა ბოლს აადენ,
მერე რითი? განა ცოდნით?
კორპუს-ჯარებს მილეწ-მოლეწ,
განა რითი? ზარბაზნებით?
არ იფიქრო! სულ უბრალოთ,
შენს მზეს ვფიცავ სასოებით.

. . . . . .

„დუმის“ წევრად აგირჩევენ
(ვულის წადილს შეისრულებ),
ახლა ზოგი იქა განახონ,
თუ რა ნომრებს შეასრულებ!

გ. მაქსიმიძე.

პროვინციის ცხოვრება

ჭიათურა. აფ. მერკვილაძის მოკვდამ აქაურ ს.-დემოკრატიულ წრეებში მწუხარება გამოიწვია—კდოვობენ და სტირიან მერკვილაძის დაკარგვას. შარშან მერკვილაძემ მათ რამდენჯერმე მისცა წინადადება, ბრეულსა და შორაპნის მაზრას განშორებოდა. თუ ამ მწუხარებას გულწრფელად ჩავთვლით, მაშინ უნდა ვიგულისხმოთ, რომ შარშანდელი განცხადებანი მერკვილაძის შესახებ ხალხის თვალის ასახვევად იყო თქმული.

მაგრამ ეს რაა იმასთან შედარებით, რაც თვით აქ ჭიათურაში ხდება ვითომ და პარტიის წარმომადგენლების სახელით; მათი საქციელი ზოგიერთ შემთხვევაში ნამდვილ ეგოისტურ ატავიზმსაც მოჰგვრიდა სიწითლეს. მოვიუვანოთ მაგალითი.

ზაფხულის აქეთ შავი ქვის დატვირთვა კვირაობითაც ხდებოდა და ამ საქმეზე მუშაობდა არა ნაკლებ 120 კაცისა. ამ მუშებს ხელმძღვანელობას უწევდა ესდეკი ა. იმ დროამდე, ვიდრე ჭიათურის, შორაპნის და ფოთის მუშებმა კვირის მუშაობის შესახებ პროტესტი არ განცხადეს და შავი ქვის დატვირთვა კვირაობით არ შესწყვიტეს ამ ორი-სამი კვირის წინად. უადგილოდ დარჩენილ 120 კაცს იმედი ჰქონდა, რომ ასეთ პირობებში მათი მფარველი ა. გამოადგებოდა. რაშიმე, მაგრამ სწორედ იმ დროს, როცა საჭირო იყო, მან დაჰკრა ფეხი და წავიდა რუსეთში სწავლის გასაგძელებლად.

ეხლა ვნახოთ, რა უჭდებოდათ მუშებს ეს მფარველობა. კვირის მუშაობაში თითო ვაგონის დატვირთვაში მუშები იღებდნენ 8 მანეთს და თუ თვეში ვიანკარიშებთ $4^1/_2$ კვირა ნახევარს, 200 ვაგონის დატვირთვა 120 მუშებს მისცემდათ თვეში არა ნაკლებ 7000 მანეთისას. ხელმძღვანელობაში ბ-ნი ა. იღებდა იმნაირსავე სასყიდელს, როგორსაც მუშა და ამას გარდა ადებული ფულის 5%-ს, რაც დაახლოვებით შეადგენს თვეში 400 მანეთამდე. ამისთანა სასყიდელს იღებდა ბ-ნი ა., მისგან მიტოვებული მუშების სიტყვით, მაგრამ მას რომ დადაპარაკებოდით, იმისა და ს.-დემოკრატიულ პარტიის წევრების გარდა, სხვა ყველა მუშაკების სისხლის მსმელია.

უკეთეს მდგომარეობაში არ არიან სვანი მუშები. ამას წინად გაცნობეთ, რომ ს.-ფედერალისტების ინიციატივით შეთანხმება მოხდა უადგილოდ დარჩენილ და მომუშავე მუშათა შორის მუშაობის განაწილებაზე; ამ უკანასკნელებს უნდა ემუშავნათ ნაშუადღევის 4 საათამდის, ხოლო დანარჩენებს ნაშუადღევის 4 საათიდან 6 საათის განმავლობაში; ამ გვარმა წესმა მუშაობისამ პატარა ხანს გასტანა და მერე ადგილზე მყოფმა მუშებმა ადარ იმყოფინეს თავიანთი მუშაობა და საღამოს 6 და 7 საათამდის გააგრძელეს. რადა დაბარაკი უნდა, რომ მოსულმა მუშებმა უკმაყოფილება განუცხადეს მუშათაგან არჩეულ ბიუროს, მაგრამ მან ეურიც არ გაიბერტყა! ამას წინად მოსულმა მუშებმა პროტესტის ნიშნად დიდაზე დაიწყეს მუშაობა და ამ გარემოებამ აიძულა სხვა მუშები ერთხელვე დადებულ წესრიგს დაბრუნებოდნენ.

მეორე მხრით, სვანები მუტად შეწუხებულნი არიან უბინაობით, რამაც მათ შორის ავადმყოფობა გამოიწვია. 150 კაცში ორმოცმა თავი დაანება მუშაობას და სახლში დაბრუნდა. შავი ქვის მრეწველთა საბჭო მოვალეა ბინების საქმეს ეურადღება მიაქციოს.

ფ.

წერილი რედაქციის მიმართ

პატივცემულ საზოგადოებას უკვე ეუწყება, რომ ქუთაისში დაარსდა უადგილოდ დარჩენილ ინტელიგენტთა ბიურო, რომელმაც აღმოჩენილი სამუშავო, სახელდობრ საოჯახო სიის შედგენა ქუთაისში, გააწესრიგა უადგილოდ დარჩენილთა შორის. მიუხედავად ამისა, რომ უადგილოდ დარჩენილ ინტელიგენტთა რიცხვი დღითი დღე იზრდება, მაგრამ ახალი სამუშაო არსადა სჩანს, ამისთვის ბიურო უსაქმოდ დარჩენილ ინტელიგენტთა მოუწოდებს ყველა კერძო დაწესებულებას და პირს, გაუწიონ ანგარიში ბიუროს და მიიღონ განთავისუფლებულ ადგილზე მისი (ბიუროსი) კანდიდატები.

ამასთან მივაქცევთ დაწესებულებათა და კერძო პირთა ყურადღებას, რომ ბიურო იხმარებს ყოველ ღონისძიებას და ეცდება ისეთი კანდიდატები დაასახელოს, რომელნიც სინიდისიერად შეასრულებს თავიანთ მოვალეობას.

მისამართი: ქალაქის თვითმართველობა, ბიკტორ მახვილაძე. **ბიურო უადგილოდ დარჩენილ ინტელიგენტთა.**

დეპეშა

(პეტერბურგის დეპეშათა სააგენტოსაგან)

3 მარტი.

ელისავეტგრადი. ანანიევის მაზრის ს. ივანოვკაში შუამოვიჩის ხუტორს 12 მძარცავი დაეცა. მოჰკლეს სახლის პატრონი და ექვსი მოსამსახურე, იმათ რიცხვში ერთი ქალი. მოკლულებს ხელები შეკრული და თავები მოკვეთილი ჰქონდათ. შემთხვევით იქ მოხვედრილი სათადარიგო ჯარის კაცი თივაში შემვრა და მეტის შიშისა გამო ენა ჩაუვარდა. როცა საავადმყოფოში მიიყვანეს, გარდაიცვალა. ცოცხალი იმოვნეს ექვსი წლის ბავშვიც. ბოროტ მოქმედებაა 2000 მანეთი წაიღეს.

ტულონი. საზღვაო მინისტრმა «იენა» ხელ ახლა დაათვალიერა. ოფიცრებიანად 118 კაცი დაღუპულა. მცოდნე წრეებში არა სჯერათ, რომ ჯავსნოსანზე აფეთქება თავისსით მომხდარიყოს. მიზეზად ბოროტ მოქმედება მიაჩნიათ.

ლონდონი. ირლანდიელმა ხეგაუმ რეზოლიუცია შეიტანა საზოგადოებათა პალატაში. თხოულობს, რომ ირლანდიისთვის საგანგებო კანონები გააუქმონ. ირლანდიის გენერალ-პროკურორმა ჩელლიმ განაცხადა, რომ ახლანდელმა კაბინეტმა იმ თავითვე გადასწყვიტა ირლანდიაში საგანგებო კანონების მოსპობა; საზოგადო კანონების შემოღებიდან ირლანდიაში შემცირდა დანაშაული აგრარულ ნიადაგზე; ახლა ირლანდიაში ყველგან მშვიდობიანობაა. ირლანდიის სტატს სეკრეტარმა განაცხადა, მთავრობა პირველ მოხერხებულ დროს გააუქმებს საგანგებო კანონებსაო. ამ სესიაში კი უმჯობესია ადგილობრივი მმართველობა განვაახლოთო. ხეგაუს რეზოლიუცია უმრავლესობამ მიიღო 252 ხმით 83 ხმის წინააღმდეგ.

ვაშინგტონი. სან-ფრანციისკოს სასკოლო ადმინისტრაციამ დეპეშით აცნობა რუზველტს, რომ წინანდელი განკარგულება იაპონელების გამოყოფის შესახებ დანარჩენ მოსწავლე ახალგაზდობიდან, გაუქმებულია. ამიტომ რუზველტმა დეკრეტს ხელი მოაწერა. დეკრეტში ერთი დამატებითი პარაგრაფია, რომელიც შეეხება კანონს გადმოსახლებულთა შესახებ. ამ პარაგრაფით ჩინელ კულის (მუშას) ამერიკაში გადმოსახლების ნება არ მიეცემა.

ბელგრადი. მაქრის ქარხნის გაფიცულ მუშებსა და ჟანდარმებს შორის შეტაკება მოხდა. გაფიცულები ქარხანაში არ უშვებდნენ იმ ამხანაგებს, რომელნიც ძველ პირობებში მუშაობაზე თანხმდებოდნენ. როცა ჟანდარმებმა ახალ მუშების ძალით შეყვანა მოინდომეს, გაფიცულებმა რევოლვერებით სროლა ასტეხეს. ჟანდარმერიამაც სროლითვე უპასუხა. სამი მუშა მოკლულია და ხუთი დაჭრილი. ქარხანაში წეს-რიგი აღადგინეს.

მოსკოვი. საველე სასამართლომ სტუდენტებს ჩემიტარევს, ნოვიცკის და ბეზროდნეცკის ჩამოხრჩობა გადაუწყვიტა. განაჩენი სისრულეში მოიყვანეს.

პეტერბურგი. მინაგან საქმეთა მინისტრმა აცნობა ვაჭრობის მინისტრს ყველა ის, რაც სატყეოსნოლოგიო ინსტიტუტში აღმოაჩინეს (იქ ყუმბარები იპოვნეს). ვაჭრობის მინისტრმა ინსტიტუტის დირექტორი თავ. გაგარინი სამსახურიდან დაითხოვა. ისიც და დეკანები ბოსტნიკოვი, ლესსინგი, ლევინსონი, ვოკლევსკი, მატელენი და სტუდენტების გამგე სტანევიჩი მე-1089 მუხლის ძალით პასუხის გებაში მისცა.

კოსტრომა. ფქვილის გაძვირების გამო მუშებს შორის არეულობა დაიწყო. გუბერნატორი მუშებს ემუსაიფა, რომ საქმე მშვიდობიანად გეთავებინა. თუმცა ფქვილით მოვაჭრეთ და მუშებს შორის შეთანხმება მოხდა და ფქვილის ფასსაც დაუკლეს, მაგრამ აგიტატორებმა მაინც ეს ამბავი ხალხის ასაღელვებლად გამოიყენეს. მუშებმა ზოგან დუქნები აიკლეს. იურიევის მაზრის სოფ. პუტეეში ბაზრობა დღეს ხალხიდან კაზაკებს ესროლეს და ერთი ცხენი მოუკლეს და ორი დაუჭრეს. კაზაკებმა სროლითვე უპასუხეს. ათი კაცი მოკლულია, დაჭრილებიც არიან.

პეტერბურგი. გრადონაჩალნიკმა გამოაცხადა: «ბოლო დროს ფაბრიკა-ქარხნებში მიტინგები იმართება. მუშებს გარდა გარეშე პირებიც ესწრებიან და პოლიტიკურ სიტყვებს ამბობენ. მუშებს შეკრება მეუძლიანთ მხოლოდ თავიანთ საჭიროებაზე მოსალაპარაკებლად და ისიც ყოველთვის სათანადო მთავრობის ნება-დართვით. უკანონო კრებები აკრძალულია და ადგილობრივ საქარხნო ადმინისტრაციამ ზომები უნდა მიიღოს მათ დასამლელად და პოლიციასაც აცნობოს. თუ მიუხედავად ადგილობრივ ადმინისტრაციის და პოლიციის მიერ მიღებულ ზომებისა, კრება მაინც მოხდება, მაშინ დამნაშავენი პასუხის გებაში იქნებიან მიცემულნი და თვით ქარხანაც დაიხურება.

პეტერბურგი. 2 მარტს საზოგადოებათა ნება-დამრთველი საკრებულო ხელ-ახლა გაარჩევს «სახალხო თავისუფლების» პარტიის დაკანონების საქმეს.

დიდი თეატრის ვესტიუბილში დააპატიმრეს ვიღაც უცნობი ქალი, ებრაულის ტიპისა, რომელსაც უპოვნეს ბრაუნინგი მოწამლულის ტყვიებით.

სოფია. როცა პეტკოვის მკვლელი თანამოაზრეებს ბირში დაუყენეს, მკვლელი გამოტყდა; მკვლელობა ოპოზიციის გავლენით ჩავიდინე და ამას ხელს უწყობდა აგრეთვე ჩემი უნუგეშო ქონებრივი მდგომარეობა. რამდენჯერმე რჩევა მქონდა ამის თაობაზე თანამოაზრეებთან. გადაწყვეტილი იყო ან მთავრის და ან მინისტ-პრეზიდენტის მოკვლა, რომ ახლანდელ რეჟიმს ამითი ბოლო მოჰფენოდა. გამოძიებამ დაამტკიცა, რომ მკვლელობასთან ს.-დემოკრატების სტუდენტ ელემენტებსაც ჰქონიათ კავშირი. თეატრის გახსნის დროს სტუდენტებმა მთავარს დემონსტრაცია გაუმართეს. რამდენიმე სტუდენტი დააპატიმრეს.

ლონდონი. «დეილი-მეილ»-ს აუწყებენ ბომბეიდან: რადგან სპარსეთში მდგომარეობა საშიშოა, ინდოეთის მთავრობამ საელჩოსთან მიწერ-მოწერა გამართა იმის გამოსარკვეველად, თუ რა ზომებიუნდა იქმნას მიღებული სპარსეთში იგილისის საელჩოების დასაცველად. ჯარი გასაგზავნად მზადაა.

ვიბორგი. 2 მარტს ათ საათზე ფინლიანდიაში დაიწყება სეიმის წევრების არჩევნები. არჩევნები საყოველთაო საარჩევნო წესით მოხდება.

კრემენჩუგი. კრემენჩუგიდან პავლიშში მიმავალ ძატარებლიდან ბოიბარეს დინამიტით სავსე 4 ყუთი; სულ შვიდი ფუთი. ერთი ყუთი გზის ლიანდაგთან იპოვნეს.

პიტსბურგი (შეერთებული შტატები). წყალდიდობისაგან დასავლეთ პენსილვანიას 10 მილიონი დოლარის ზარალი მოუვიდა. ფაბრიკებზე მუშაობა შეწყდა. 100,000 მუშა უსაქმოდ დარჩა, 30,000 უსახლკაროდ. ბევრნი დაიხოცნენ.

პეტერბურგი. 1866 წლის მეორე შინაგან სესხის (ხუთ პროცენტიანი) მოგებათა ტირაჟი, რომელიც მოხდა პირველ მარტს; უმთავრესი მოგებანი: 200 ათასი მან.—სერია 3124, ნომერი 25; 75 ათასი მ.—5197/35; 40 ათასი მან.—1029/6; 25 ათასი მან.—1650/24; ათ-ათი ათასი მან.—139/40, 17024/4, 15972.45; რვა-რვა ათასი: 1833/39, 8110/17, 16190/47, 6407/39, 17061/1; ხუთ-ხუთი ათასი მან.: 10184/2, 7393/39, 1626/23, 1309/14, 3572/15, 8203/24, 14925/23, 13970/45; ოთას-ათასი მანეთი: 807/32, 10643/31, 8841/16, 6900/40 13782/45 5092/31, 4484/36, 1668/30, 18105/36, 6556/59 (?) (ეს ციფრები ტელეგრაფით დამახინჯებულია), 6262/48, 6156/42, 10689/41, 9688/12, 1380/6, 1832/11, 16014/34, 317/26, 18781/41, 14856/42.

რედაქტორ-გამომცემელი
ივ. ი. მჭედლიშვილი.

განცხადებანი

პირველი კერძო სამკურნალო

დოქ. ნავასარდიანისა

დაარსებულია 1880 წ.

(ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ).

ყოველ დღე, კვირეებს გარდა.

დ ი ლ ი თ:

ბ. ა. ნავასარდიანი: 11—12 ს. ქირურგ., ვენერიული (სიფილისი) და საშარდე.

კ. ფ. ჩიქოვანი: $9^1/_2$—10 ს. თვალისა, შინაგან და ნერვებისა.

ფ. ი. ბაბანასოვი: 10—11 ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვების.

ბ. გ. ბეტიშიანცი: 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ. და ქირურგ.

ა. ბ. ბუგანოვი: 12—1 ს. შინაგან, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.

კ. ი. გელეიშვილი: 1—2 ს. ყურისა, ცხვირისა და ყელისა.

ა. ბ. კარაპეტიანცი: 1—$1^1/_2$ ს. შინაგანი და საბავშვო.

ა. ი. შჩერბინინა: $1^1/_2$—2 საათამ. საბებიო და ქალებისა.

კ. ი. გურგენოვი; 1—2 საათ. ქალებისა და საბებიო.

ს ა ღ ა მ ო თ ი:

კ. ი. გელეიშვილი $6^1/_2$—$7^1/_2$.

რჩევა 50 კ. ღარიბებს უფასოდ. კონსულტაციები და ოპერაციები შეთანხმებით. სამკურნალოს დირექტორი

მედიც. დოქტორი **ბ. ა. ნავასარდიანი.**

(150—ხალ.—35)

ყვავილების მაღაზია

ლ. მეცლერისა (მაიერისეული)

მიხეილის პროსპექტი, № 55.

ამზადებს ლამაზად და კოხტად თაიგულებს, გვირგვინებს და ყოველ გვარ სხვა ნივთებს ყვავილებიდან. (10—ხლ—8)

2-ს თებერვალს საღამოს ფეხბურთის ქუჩაზე გავლის დროს

დაკარგა რეიუი

„ეკლის“ სათაურით. მპოვნელს ვთხოვ, ეს რეიუი დაბრუნოს ეს-ეს „ეკლის“ რედაქციაში. (1—უ.—1)

ამზადებს ბავშვებს

საშუალო სასწავლებლების პირველ ოთ. კლასში **ალექსანდრეს სამასწავლებლ. ინსტიტუტის** უფროსი კლასის მოწაფე.

ადრესი: მსურველთ შეუძლიანთ მიმართონ გაზეთ „ისრის“ რედაქციაში, ან თვით ბინაზე: **Минквицевская, № 21** (1—. საათამდის). (3—567—1)

ვამოვიდა და დარიგდა ვასაყიდად

ახალი ქართული წიგნი

მარქსიზმის შესახებ

ნ. მაქსიმოვისა, თარგმანი რ. ჯ—დრისა.

ფასი 10 კაპ.

გამოვიდა

ექიმ ბადრიძის წიგნი: **„ადამიანი სხეული ბრძოლაში არსებობისათვის.**

ქუთაისი, კილაძის სტამბა, ფასი 1[illegible] კაპეიკი. (10—კვ.—7)

მეოთხეელ მგზავრთა და სოციალ-დემოკრატთა საყურადღებოდ

იყიდება მხოლოდ რვა მანეთად

მშვენიერ ვარაყიან ყდაში აკინძული სრული 1906 წლის სოციალ-დემოკრატის გაზეთები ყველა ნომრები: **«ხსნივი», «ელვა», «ლამპარი», «სიმართლე», «ტალღა»**, და **«ჩვენი ცხოვრება», «გრიგალი», «წინ», «ფარი»** და **«გზა»**. მსურველთ შეუძლიანთ მიჰმართონ ან ნახონ სადგურ მიხაილოვის ბილეთების კასსირ ჩარხოვ შვილთან. იქავე იყიდება 1906 სრული წლის ყოველკვირეული და ყოველ დღიური გაზეთი **«ივერია»** აგრეთვე ყდებით და ქართული წიგნები: **„ცხოვრება და სიყვარული“**, თანამედროვე რომანი 40 გვ. ორი აბაზი; **«ვარინკა ამშავი»**, მოთხრობა 150 გვ. ერთი აბაზი და **ლექსები** 100 გვ. სამი შაური. შეიძლება ფასდადებითაც და მარკებითაც.

მისამართი: **ст. Михайлово Георгію Чархишвили.** (5—ნ.—2)

კბილის საექიმოს სკოლა ლ. ეტრეიხერისა

ბადვიდა ერევნის მოედანზე (ბუშუკინის ქუჩა, № 3), საკრედიტო საზოგადოების სახლში.

აუდმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8 საათიდან საღამოს 7-მდე. კვირაობით დილის 9 საათიდან 1-მდე. ფასი შემდეგის ნიხრით: რჩევისათვის ან კბილის ამოღებისათვის (ძირისა)—20 კაპ.; პლომბა 50 კაპეიკიდან; ხელოვნური კბილის ჩაყენება—3 მანეთი თითო. კბილის სადოსტაქრო ოპერაციებსაც აკეთებენ. (100—80)

ფეხსაცმელი

პეტერბურგის სამექანიკო წარმოების ამხანაგობისა,

შეკერილი, რანტიანი და ვინტებზე. მკვიდრი, კოხტა და მსუბუქი ყოველ ფასონისა.

რანტიანი: პარიზისა (მოგრძო) და ამერიკის ფასონებისა.

იყიდება ტფილისსა და ამიერ-კავკასიის მაღაზიებში.

ФАБРИЧНОЕ КЛЕЙМО

С.ПЕТЕРБУРГЪ

რადგან ხშირად სხვები თავიანთ ცუდ საქონელს ჩვენად აღიარებენ, ფაბრიკა უმორჩილესად სთხოვს ბ-ნთ მყიდველებს ყურადღება მიაქციონ ფაბრიკის ნიშანს და სახელმწიფო გერბს (არწივს)

ნარდათ შეკეთილ ამ ფეხსაცმელს ამზადებს

საავაჭრო სახლი

„ლეოპოლდ ნეიმელლერ“

ტელეფონი № 346, **ტფილისში,** ერევნის მოედანი,

რომლის საწყობშიაც არის დიდი ძალი

ტყავის საქონელი რუსეთისა და საზღვარ-გარედ დამზადებული. (100—5)